

Een rij met *Aesculus x carnea* "Plantierensis" is bijna zonder uitzondering aangetast. Aantasting heeft zich in enkele weken sterk uitgebreid (gem Ridderkerk)

Inboet van 30 procent door kastanjabloedingsziekte in één jaar

Kastanjabloedingsziekte leek ingedamd, maar is in Ridderkerk en Utrecht agressiever als ooit

Als we deskundigen de laatste twee jaar vroegen naar hun mening over kastanjabloedingsziekte was het antwoord meestal; "niet opgelost, maar duidelijk minder actueel en agressief." In Ridderkerk en Utrecht lijkt de situatie inmiddels heel anders. Van de ongeveer 550 kastanjes die in Ridderkerk begin 2010 nog stonden zijn er al 150 gekapt. Een inboet van 30 procent dus. Tot de slachtoffers behoort ook de cv *Aesculus x carnea* "Plantierensis". Uit eerder onderzoek bleek deze soort juist minder gevoelig. In Utrecht is de situatie vergelijkbaar dramatisch.

Auteur: Hein Van Iersel

Ruud Demuijnck, boombeheerder van de gemeente Ridderkerk neemt me mee naar de Industrierweg, een straat in een groen Ridderkerks industrieterrein met minimaal 100 kastanjes, allemaal *Aesculus x carnea* "Plantierensis". Het is de eerste week van september, dus alles is nog friscgroen, of liever gezegd, zou nog friscgroen moeten zijn. De laan met kastanjes lijkt echter last te hebben van een vroeg invallende herfst. Bijna zonder uitzondering hebben de bomen last van taksterfte, geel wordend blad – vaak maar aan een kant van de kroon- en scheuren en andere ongeregelheden op de bast.

Ik vraag aan Demuijnck: "Is er geen sprake van een andere ziekte als kastanjabloedingsziekte. Het echte bloeden is immers bijna niet aanwezig." Volgens Demuijnck is er aanleiding om dat te veronderstellen. Kastanjabloedingsziekte is een combinatie van voortijdige bladval, tak-

Situatie begin september (gem Ridderkerk).

Bart Stoffer, Groenadvies Amsterdam.

Fons van Kuik, PPO WUR.

Hermen van de Wardt, gemeente Utrecht.

sterfte en bloedingen op de stam. Verder zou bij het doorzagen van de al gerooide kastanjes duidelijk de bekende demarcatiestrepen te zien zijn. Ook deskundigen zoals Fons van Kuik van WUR en Pierre van der Wielen en Bart Stoffer van Groenadvies Amsterdam hebben de aantasting gekenmerkt als kastanjabloedingsziekte.

Bart Stoffer is aanvankelijk terughoudend om te reageren. Vooral omdat er nog geen echte onderzoeksresultaten beschikbaar zijn. Wel bevestigt hij dat het tempo en de snelheid waarin de ziekte om zich heen grijpt opmerkelijk is. Volgens Stoffer zijn de verschijnselen die nu worden geconstateerd bekend en niet anders als wat we

Voor kastanjes lijkt te gaan gelden; rood is dood

Relatief weinig bloedingen (gem Ridderkerk).

Begin september lijkt het wel herfst (gem Ridderkerk).

Vaak hadden bomen eerder last van de ziekte, maar niet in ernstige mate

al jaren bekend zijn van kastanjabloedingsziekte.

Voos

Een echte verklaring voor extra agressieve uitbraak van de ziekte hebben de boombeheerders van Ridderkerk niet. Wel is het zo dat een aantal jaren geleden al de ziekte in Ridderkerk en de buurgemeentes massaler aanwezig was dan in bijvoorbeeld het oosten of het zuiden van Nederland. Maar inmiddels leek de ziekte ook in Ridderkerk min of meer tot een halt gekomen te zijn. Demuijnck: "waarom de ziekte zo agressief is? Ik weet het niet. Wellicht is er sprake van een nieuwe bacterie?".

Demuijnck: "We hebben nu 150 bomen gekapt. Dat zijn eigenlijk allemaal bomen die een gevaar vormen voor de openbare ruimte." Dat gevaar lijkt overigens terecht. Demuijnck rijdt later met me langs een stomp van een gerooide kastanje. Deze kastanje is met praktisch windstil weer ongevallen. De stam was door een door rot.

Rood is dood

Ook Utrecht heeft last van acute sterfte onder ook vooral de rode kastanjes. Hermen van de Wardt, boomtechnisch adviseur van de gemeente Utrecht: "Wij hebben op een bestand van 3340 kastanjes, 532 rode kastanjes (*Aesculus x carnea*). Deze sterven nu massaal af. Van deze kastanjes werd gezegd dat ze wat minder gevoelig zouden zijn voor kastanjabloedingsziekte, maar nu zijn ze vaak zo ziek dat ze massaal gekapt worden." Volgens van de Wardt hebben de rode kastanjes die nu gekapt zijn in het verleden vaak wel last gehad van de bloedingsziekte, maar vaak niet ernstig. Sinds een jaar lijkt de bloedingsziekte dus terug gekomen, maar nu in een veel ernstigere mate. De echte doodsklap wordt overigens niet alleen door de bloedingsziekte gegeven, maar ook door verschillende soorten parasitaire zwammen, met name de goudvliesbundelzwam.

Communicatie is belangrijk

Ruud Demuijnck en zijn collega Hanke Boom van de gemeente Ridderkerk hechten er aan bij een artikel over dergelijk agressieve ziekte dat communicatie met de burger belangrijk is. Zeker als gekapt moet worden. Veel kastanjes in Ridderkerk staan langs doorgaande wegen. Het kappen valt dus op en kan snel tot negatieve reacties van inwoners en politiek leiden. Om dit te voor te zijn publiceert de gemeente uitgebreid over de bloedingsziekte. Persberichten en website zijn toegepast. Natuurorganisaties en wijkoverleggen zijn van tevoren geïnformeerd. Om het kapwerk ongestoord te doen, had de kapploeg een flyer bij zich om aan inwoners uit te delen. De uitvoerige communicatie is goed overgekomen. Verontwaardigde telefoontjes en mailtjes zijn volledig uitgebleven.

